

S'ha mort el pare de la immersió lingüística

El psicòleg Miquel Siguan i Soler es va morir a Barcelona a 92 anys. Impulsor de la primera Facultat de Psicologia i pioner de la psicolingüística, és també autor de 'La guerra als vint anys'.

EL TEMPS

Siguan és considerat el pare ideològic –no pas polític– de la immersió lingüística, el sistema educatiu aplicat a l'ensenyament del Principat que té el català com a llengua vehicular, a diferència dels models triats en aquells moments al País Basc o a Galícia –i després al País Valencià– que permetien d'escollir una escola en la llengua pròpia o en espanyol. Siguan va reforçar l'opció de la immersió des de la psicolingüística, un camp de coneixement en el qual va ser pioner, com ho havia estat prèviament de la psicologia mateix, en esdevenir, el 1962, el primer catedràtic de psicologia que va tenir la Universitat de Barcelona i aconseguir posteriorment que aquella assignatura de filosofia i lletres arribés a ser una llicenciatura. Paral·lelament, Fabià Estapé, com a rector de la UB, el va

posar al capdavant de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) que després tingué un paper clau en el model educatiu català.

Nascut el 1918 a la vila de Gràcia, Miquel Siguan va estudiar lletres amb la idea de ser mestre o catedràtic d'institut, però la guerra el va empènyer a l'exèrcit republicà. Segons que explica a *La guerra als vint anys* (La Campana, 2002), va lluitar al front de Terol en una experiència que li va despertar l'interès per la psicologia. Un cop acabada la guerra, va exercir de professor una breu temporada, però se'n va "atipar", segons que confessava fa pocs mesos a la revista de *La Universitat* (UB), i se'n va anar a Londres aprofitant una de les dues beques que el Partit Laborista va oferir amb els fons que li havien sobrat del Comitè d'Ajuda als Nens Republicans.

A Londres va estudiar a l'Institut de Psicologia Aplicada, primer, i a la London School of Economics, després. Allà va ser on s'especialitzà en psicologia del treball, una branca de l'organització d'empreses que, en tornar a l'estat espanyol, li serví per a trobar una feina al CSIC, al nou Institut Psicotècnic de Madrid. Allà, Siguan adquirí l'experiència necessària sobre l'èxode rural per a escriure un retrat psicològic d'aquest fenomen –basat en cent famílies andaluses arribades a Madrid–: *Del campo al suburbio*, un estudi publicat pel CSIC que el 1960 li féu guanyar el Premio Nacional de Literatura en la modalitat de textos polítics i socials.

El 1962 ocupa la primera càtedra de psicologia de la UB, deixa de banda la psicologia del treball per sempre, a conseqüència de la resistència dels alumnes –"als estudiants els semblava que era posar la psicologia al servei del capitalisme", afirmava, rialler, a la revista *La Universitat*– i s'acosta a la psicologia del llenguatge. Al mateix temps, l'encàrrec de dirigir l'Institut de Ciències de l'Educació l'obliga a preveure els canvis en l'ensenyament que poden arribar amb la fi de la dictadura i la necessitat peremptòria de formar mestres capaços d'impartir les assignatures en català. És llavors que comença a promoure el contacte amb les experiències educatives de països com el Quebec, com reconeixia a *La Universitat*: "Vaig muntar el seminari de Sitges sobre bilingüisme i educació, que va ser germinal. Les primeres idees sobre immersió lingüística, que venien del Canadà, les vam donar allà. No va ser una idea del govern Pujol. Els primers assaigs d'immersió es van fer en suburbis, empesos i amb el suport d'associacions de pares i associacions de veïns i, en últim terme, per gent del PSUC."

Siguan es va especialitzar definitivament en la psicolingüística i va ser l'encarregat de dissenyar diverses enquestes d'ús de la llengua del CSIC i l'informe sobre llengües minoritàries de la Comunitat Econòmica Europea del 1989. També assessorava la UNESCO en matèria de bilingüisme. Va acumular quatre doctorats *honoris causa* (Autònoma de Barcelona, Bilbao, Sevilla i Ginebra) i una obra científica i literària de més de trenta títols, molts dels quals traduïts a diversos idiomes.

Àlex Milian